

[Erik B. Smith]

Til slut vil jeg sige, at jeg beklager meget den måde, ministeren kvitterede for komplimenten fra den radikale ordfører på.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg kan sådan set over for hr. Erik B. Smith kun gentage, hvad jeg sagde før: det er regeringens hensigt at skabe ro omkring socialindkomsten, og derfor kommer der ikke andre forslag om ændringer end dem, der ligger på bordet på nuværende tidspunkt.

Derudover vil jeg sige til hr. Erik B. Smith, at jeg godt kan forstå, det er vanskeligt at indstille sig på oppositionsrollen. Vi er nogle stykker, der har kendt den gennem en lang periode, og jeg kunne da godt give hr. Erik B. Smith den erfaring, at det er naturligt som opposition, at man stemmer for de forslag, som man synes er retfærdige og rigtige. Alternativet er jo i realiteten, at en opposition aldrig nogen sinde kan stemme for et regeringsforslag, når man anvender den argumentation, som hr. Erik B. Smith gør.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ændring af lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugs-mæssige formål m.m.

(Fremsat 27/10 82).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 6-8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

(Fremsat 27/10 82).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om arbejderboliger på landet.

(Fremsat 27/10 82).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af oprettelsen af et jordbrugsdirektorat.

(Fremsat 27/10 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Da det er første gang, vi drøfter landbrugsspørgsmål her i folketinget efter regeringsskiftet, vil jeg benytte lejligheden her til at byde landbrugsministeren velkommen, også velkommen hjem fra USA, og ønske held og lykke med arbejdet.

Jeg skal ikke skjule, at jeg i betragtning af det, jeg måtte høre på som landbrugsminister fra den daværende oppositions og fra hr. Niels Anker Kofoeds, den nuværende ministers side, havde forventet, at det var nogle andre forslag, vi skulle begynde med på landbrugsområdet.

Der har været talt med megen ildhu og med megen fasthed i stemmen om gældsafløsning i landbruget til adskillige milliarder kroner, og det havde jeg så regnet med at vi skulle kaste os over, når nu landbrugsministeren fik chancen for at være i regering og ikke i opposition, men vi skal altså starte med at drøfte disse fire forholdsvist fredelige forslag om jordlovsadministration.

Så bemærker vi i øvrigt, at det er de eneste forslag, landbrugsministeren har i lovprogrammet, og at det er de eneste forslag, der er fremsat i folketinget endnu. Det må jo nok skuffe nogle steder i landbruget i hvert fald. Men lad det nu ligge, og lad os så drøfte de fire forslag, som dog er fremsat af landbrugsministeren.

[Bjørn Westh]

Lovforslagene er for en stor del en videreførelse af det forenklingarbejde i jordlovs-administrationen, som de tidligere socialdemokratiske regeringer har sat i gang, og som bl. a. manifesterer sig i ændringen af statens jordlovsudvalgs administrationskontor til et jordbrugsdirektorat den 1. juli i år.

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at det konservative folkeparti dengang gik stærkt i rette med netop den ændring, men jeg er glad for, at det konservative folkeparti nu som det ledende regeringsparti går ind for ændringerne og fører sagen videre frem.

Socialdemokratiet kan altså, i det omfang de fire lovforslag betyder forenkling og tydeliggørelse, gå ind for forslagene. Vi kan således anbefale, at antallet af jordbrugskommissioner nedsættes fra 18 til 12, og at jordfordelingskommissionernes opgaver henlægges til de nye jordbrugskommissioner, så vi får et organ mindre i jordlovsadministrationen.

Af fremsættelsestalen fremgår det, at regeringen administrativt vil forlænge funktionsperioden for de eksisterende jordbrugskommissioner og statens jordlovsudvalg til engang i det nye år. Vi forstår dette ønske, i hvert fald for så vidt angår jordbrugskommissionerne, men vil gerne understrege, at forlængelsen må være så kort som muligt, og vi vil under udvalgsarbejdet se på, om det også er nødvendigt at udsætte udnævnelsen af nye medlemmer i jordlovsudvalget.

Om de enkelte bestemmelser i de fire lovforslag vil jeg i dag kun gøre nogle få bemærkninger; resten vil vi tage i udvalget.

Vi har i socialdemokratiet givet udtryk for, at vi må være åbne over for nye ejerformer, og at f. eks. andelsbrug i hvert fald ikke måtte behandles dårligere end andre landbrug. Vi er derfor tilfredse med, at det nu foreslås, at andelsbrug kan få støtte via udlånsloven.

Vi vil også se positivt på væksthushavens problemer i denne forbindelse.

Socialdemokratiet vil gerne medvirke til, at staten skal kunne tinglyse forkøbsret på og erhverve forlandsarealer foran havdigerne af hensyn til digesikkerheden.

Vi tillægger bemærkningerne om, at fredningsmyndighederne skal være med til at fastlægge udnyttelsen af disse arealer, når de har stor naturfredningsmæssig betydning, og jeg vil gerne understrege, at det må være fredningsmyndighederne, der afgør, om der bør tages særlige hensyn til disse arealer.

I lovforslag nr. L 44 siges det i den forelåede § 31, at jordlovsudvalget bl. a. skal rådgive landbrugsministeren i jordpolitiske og jordbrugsfaglige spørgsmål. I næste paragraf foreslås det så, at Specialarbejderforbundet i Danmarks repræsentation i jordlovsudvalget skal fjernes, fordi loven om landarbejderboliger ikke længere spiller så stor en rolle. Jeg håber da, at regeringen mener, at jordpolitiske og landbrugsfaglige spørgsmål er meget vigtige, og at det derfor også er væsentligt i disse spørgsmål at kende lønmodtagerrepræsentanters synspunkt.

Jeg finder, at det er udtryk for en gammel-dags lønmodtagerfjendsk holdning ikke at ville have en lønmodtagerrepræsentation med i et udvalg, der skal rådgive landbrugsministeren i så vigtige spørgsmål som jordpolitiske og landbrugsfaglige spørgsmål. Socialdemokratiet vil stille ændringsforslag om, at der skal være en lønmodtagerrepræsentation i det nye jordlovsudvalg.

Socialdemokratiet finder, at jordfordelingsarbejdet er et meget væsentligt og vigtigt arbejde for dansk landbrug. Det var derfor, vi i foråret sammen med det radikale venstre aftalte at sætte flere midler af til dette arbejde. Vi er derfor naturligvis interesseret i at gøre forholdene for dette arbejde så hensigtsmæssige som muligt, og det mener vi at L 45 vil medvirke til.

Jeg vil samtidig sige, at vi hilser med tilfredshed den interesse, de danske husmandsforeninger viser jordfordelingsarbejdet, men jeg synes, at landboforeningerne er noget træge, og at der fra landboforeningernes side godt kunne vises noget større interesse for og effektivitet i arbejdet med at lave en bedre jordfordeling og dermed skabe flere harmoniske brug. Jeg håber, at landbrugsministeren vil følge det arbejde op, der var startet i ministeriet for at forbedre forholdene for jordfordelingsarbejdet.

Med hensyn til L 46, arbejderboliger på landet, blot dette, at vi også her er interesseret i forenklinger og i at få tilpasset loven til kontantvurderingsprincippet. Hvorvidt forholdelserne af de enkelte satser m.v. er rimelige, vil vi studere nøjere i udvalget. Socialdemokratiet vil medvirke til et positivt og fornuftigt udvalgsarbejde.

Burgdorf (KF):

[Burgdorf]

Jeg skal ikke gå i detaljer med disse fire lovforslag, som her foreligger til første behandling; det bliver der mulighed for i udvalget, og jeg er helt sikker på, der kommer adskillige spørgsmål til ministeren desangående.

Den foregående taler, hr. Bjørn Westh, var forundret over, at det konservative folkeparti nu går ind for den ændring, der er sket i jordlovsudvalget. Det vil vi da, når det er en fornuftig ting. Det vil vi nu først se om det er, men vi går ind for de lovforslag, som ministeren har lagt på bordet. Det er jo en kendsgerning, at gennemførelsen af lovforslaget om jordbrugsdirektoratet skete allerede i sommer, og med det lovforslag, vi her har på bordet, skal vi jo bare konfirmere det, der er sket.

Jeg synes nok, at den tidligere landbrugsminister var lidt for tidligt på vej her, men det kan være, det er en god gerning, det ved vi ikke. Vi må se, hvordan det kommer til at virke fremover. Jeg synes jo nok, at jordlovsudvalget bliver en smule amputeret på denne facon, for når det ikke skal have hverken med køb eller salg af statens jorder at gøre mere – det er jordbrugsdirektoratet, som skal det – tror jeg da, der bliver en mangel dér.

Jeg synes, det er udmærket, at ministeren har udskudt valget af det nye jordlovsudvalg, til disse lovforslag var gennemført, og vi vil tilsige dem en velvillig behandling.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Efter ønske fra de to ordførere for henholdsvis venstre og fremskridtspartiet skal jeg bytte om på rækkefølgen og give ordet til hr. Tang Sørensen.

Tang Sørensen (FP):

Hele jordlovsadministrationsspørgsmålet og jordfordelingsspørgsmålet er jo i sig selv en kompliceret affære, og derfor ser vi i fremskridtspartiet med tilfredshed på de fire lovforslag, som landbrugsministeren nu har fremsat til behandling her i folketinget.

Lovforslag nr. L 44, hvorefter landbrugsministeren ændrer på jordlovsudvalgets sammensætning og på antallet af jordbrugskommissioner, finder vi særdeles relevant. Vi finder, at det er en god ting, at man ændrer på antallet af jordbrugskommissioner, således at jordbrugskommissionernes arbejdsområde

bliver betydelig bedre geografisk dækkende, end tilfældet er i dag.

Vi ser også med velvilje på, at der nu efter lovforslaget bliver muligheder for en jordfordeling inden for en anden ejerform end den, der er eksisterende i dag, og vil selvfølgelig deltage i udvalgsarbejdet desangående på en meget, meget positiv måde.

Med lovforslag nr. L 45 lægger landbrugsministeren op til, at jordfordelingskommissionerne skal nedlægges og deres arbejdsopgaver lægges over til jordbrugskommissionerne. Det finder vi er et tiltalende træk i lovforslaget og en god ting.

Endvidere er der nogle problemer med hensyn til oprykning i panterettighederne, som vi med interesse i udvalgsarbejdet vil undersøge. Vi tror, der er behov for, at der sker en lovændring på dette område, da vi jo gang på gang har set uheldige eksempler vedrørende panthavernes rettigheder, når der er opstået jordfordelingsspørgsmål rundt omkring.

Med hensyn til lovforslag nr. L 46, hvorefter man tager fat på landarbejderboligerne, er det jo en kendsgerning, at der i Danmark ikke er bygget landarbejderboliger siden 1975, og man må også stille sig det spørgsmål, om ejerformen og finansieringsformen for disse landarbejderboliger i dag er tilfredsstillende. Jeg finder, at det, der er lagt frem i lovforslaget her, peger i den rigtige retning. At det så også oveni vil give et øget provenu for statskassen, er kun en positiv ting.

Lovforslag nr. L 47, som indeholder en række konsekvensændringer af L 44, har vi ikke nogen særlige kommentarer til.

Jeg skal endelig sige, at i henhold til lovforslagene – det gælder i særdeleshed lovforslag nr. L 44 – tillægges der landbrugsministeren nogle beføjelser, som jeg tror det bliver nødvendigt for os at få nærmere belyst i udvalget, men ellers kan jeg tilsige fremskridtspartiets positive deltagelse ved vedtagelsen af disse fire lovforslag.

Henrik Toft (V):

Den tidligere landbrugsminister begyndte med at byde den nye velkommen og ønske ham til lykke, men jeg synes nok, han var lidt polemisk i sin velkomst.

Der er jo nogle ting, som måske nok er kommet lidt bedre på plads efter regerings-skiftet. Lad mig sige, at hver gang en land-

[Henrik Toft]

brugsminister gennem de senere år har beskæftiget sig med lovgivningen om jordlovs-administrationen, er han gået af i løbet af ganske kort tid, men det er dog første gang, en af dem har været så langt, at der er fremsat forslag. Jeg håber derfor også, at vi må få arbejdet os igennem disse fire lovforslag, så der kommer et rimeligt resultat ud af det, og der er jo efterhånden al mulig grund til at tro, at den nuværende regering er kommet for at blive, så et regeringsskifte bliver altså ikke en hindring for gennemførelsen af dem.

Lad mig begynde med at give venstres tilslutning til, at funktionsperioden for jordlovsudvalget og jordbrugskommissionerne forlænges, indtil disse fire lovforslag er færdigbehandlet. Venstre er tilfreds med det resultat, som overvejelserne om ændringer med hensyn til administrationen af opgaverne under jordlovsudvalget er mundet ud i. Den tilfredshed gælder også indskrænkningen af antallet af jordbrugskommissioner, så det fremtidig er de nye amtskommuner, der danner grænser for deres virksomhed. Det må også være hensigtsmæssigt, at jordbrugskommissionerne overtager de hidtidige 5 jordfordelingskommissioners arbejde. Herved opnås, at der kan blive tale om et tættere lokalt kendskab til de rejste sager.

Venstre kan også tilslutte sig forslaget om ændring af rykningsbestemmelserne. Vi håber, at det må gøre det lettere også på andre områder end det her foreslåede. Tilslutningen gælder også det foreslåede vedrørende andelslandbrug, interessentskaber og væksthushalterier.

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, hvordan han har tænkt sig at sikre, at hensigtserklæringen om, at formændene for de 12 jordbrugskommissioner normalt skal være personer, der bor i det pågældende amt, efterleves. Spørgsmålet om vederlag til jordbrugskommissionernes menige medlemmer vil jeg også gerne have lidt at vide om. Hvad har de nuværende menige medlemmer af jordbrugskommissionerne fået som vederlag for deres arbejde – det kunne måske have været lige så relevant at spørge den tidligere landbrugsminister om det – hvad har deres timebetaling været?

De foreslåede ændringer i lovforslag nr. L 46 finder venstre meget rimelige. Selv om vi selvfølgelig har som mål, at den nuværende høje rente skal falde stærkt, så vil en rente

på 10 pct. for overtagelse af et lån med 15 års løbetid nok være særdeles rimelig i lang tid fremover.

Normalt bestemmer man navnet, før man går til dåb, men med lovforslag nr. L 47 er det anderledes. Den forhenværende landbrugsminister omdøbte pr. 1. juli 1982 administrationskontoret under jordlovsudvalget til »jordbrugsdirektoratet«. Derfor skal det ændres forskellige steder, hvor det findes mere hensigtsmæssigt, at der står »jordbrugsdirektoratet« i stedet for »statens jordlovsudvalg«.

Lad mig slutte med at gentage, at venstre er tilfreds med den måde, administrationsproblemerne i dele af landbrugs- og jordbrugslovgivningen hermed søges løst på. Samtidig vil jeg gerne give tilsagn om at medvirke til et positivt udvalgsarbejde om de 4 lovforslag.

Gade (SF):

Det gennemgående i de lidt forskellige lovforslag, vi har her, er vel nok, at de handler om at lette jordfordelingen, det er i hvert fald det, der præger de fleste af dem. Derfor vil jeg knytte en bemærkning til det afsnit i den skriftlige fremsættelse, hvor regeringen peger på, at den vil afsætte yderligere midler til en intensivning af jordfordelingsaktiviteten.

I den sammenhæng vil vi godt understrege, at vi synes, det er vigtigt, at disse midler bruges på en sådan måde, at vi får hensigtsmæssige brugsstørrelser. Vi er meget enige i, at der skal stilles midler til rådighed. På den anden side vil vi advare imod, at man laver en vældig effektivisering på dette område. Der er også løfte om nogle flere ressourcer på området, og vi vil advare imod, at de bliver brugt til en forceret udvikling i retning af større og større brug. Det synes vi det kan være vigtigt at få sagt, når vi går ind i nogle overvejelser omkring lettelse og forbedringer, bedre muligheder for jordfordeling.

I SF er vi stærke tilhængere af, at andelslandbrug og andelsforeningsejede landbrug får lige vilkår med selveje, det gælder alle steder inden for landbrug. Derfor ser vi positivt på, at der her er lavet en åbning, en ligestilling med hensyn til at overtage landbrug og opnå lån og tilskud.

Med hensyn til statens jordlovsudvalg ser vi positivt på, at man vil indføre en alders-

[Gade]

grænse på 70 år for udvalgets medlemmer. Det kunne da godt være, at man burde overveje en lidt lavere grænse, men vi ser positivt på, at man vil have en aldersgrænse. Vi ser også positivt på, at man reducerer kommissionernes antal til 12, selv om vi måske kan have nogen bekymring for de arbejdsmæssige belastninger i nogle jyske områder.

Så vil jeg knytte nogle bemærkninger til de overvejelser, der har været omkring statens jordlovsudvalg.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. L 44, at man har overvejet at omdanne statens jordlovsudvalg til et rådgivende organ. Vi kan se nogle tendenser til centralisering ved oprettelsen af jordbrugsdirektoratet, måske en større bureaukratisering af hele området. Vi er ikke imod at lave direktoratet – det er jo også lavet – men hvis der i dette og i de forslag, der i det hele taget er på området, ligger, at man bevæger sig i retning af en kraftigere centralisering af området, at man om, skal vi sige 2–3 år, lægger endnu mindre vægt på det folkelige element, så vil vi advare imod det, for vi tror på, at det er vigtigt at bevare det folkelige element her. Hvis vi skal effektivisere det folkelige element, så er det nogle helt andre måder, man skal gøre det på. Det vil jeg ikke komme ind på her. Jeg tror altså, at centraliseringsvejen og bureaukratiseringsvejen, hvis der er nogle problemer på dette område, er forkerte veje. Jeg synes, der er skabt en vis usikkerhed omkring det, sådan har jeg i hvert fald læst bemærkningerne. Det vil vi kigge nærmere på under udvalgsarbejdet.

Vedrørende forslaget til lov om arbejderboliger må jeg sige, at vi i udvalget vil kigge nærmere på de økonomiske konsekvenser for de mennesker, det berører. Jeg har forstået på bemærkningerne, at de samme regler skal gælde for statshusmandsbrug. Jeg synes, at det i den sammenhæng kunne være interessant at vide, hvor stor en merindtægt staten får på dette område. Jeg kan forstå, at staten vedrørende arbejderboliger får en merindtægt på 250.000 kr. årlig.

Jeg er – for nu at bruge et ikke særlig parlamentarisk udtryk – også en hund efter forenklinger og vil gerne være med til nogle forenklinger her. På den anden side har jeg konstateret, at det f. eks. er ganske få arbejderboliger, der er behæftet med jordrente, nemlig 200. Alligevel foreslår man altså nu

nogle nye regler. Jeg vil sætte et spørgsmålstegn ved, om det er rimeligt.

Jeg vil i det hele taget godt sætte et spørgsmålstegn ved rimeligheden i at gennemføre nogle vældige ændringer. Jeg vil undersøge det i udvalget, idet jeg lægger vægt på, hvilke konsekvenser det får for de mennesker, det berører, og i den sammenhæng selvfølgelig vurdere det i forhold til de proklamerede forenklinger af ordningerne. Vi vil i udvalget stille en række spørgsmål efter de linjer, jeg har skitseret her, og i øvrigt give lovforslagene en velvillig behandling.

Stubbjær Pedersen (CD):

Det er 4 ret tekniske forslag, og jeg må indrømme, at jeg har lidt vanskeligt ved at gennemskue dem. Det er nok forslag, som egner sig fortrinligt til udvalgsarbejde. Gennemgående er vi positive over for forslagene.

Vedrørende lovforslag nr. L 44 hilser vi også velkommen, at der nu bliver ligestilling mellem de traditionelle ejerformer og andre ejerformer. Vi skal måske kigge på, om den ligestilling ikke også skal indføres i andre love.

Vi har lidt betænkeligheder ved – det er måske, fordi vi ikke rigtig kan gennemskue det – den anden halvdel af lovforslag nr. L 44. Vi føler det sådan, at jordlovsudvalget får mindre beføjelser, får mindre at lave, og vi skal nok passe på, at det folkevalgte element på dette område ikke blive amputeret for meget.

Ellers skal jeg tilsige en grundig udvalgsbehandling. Vi er positive over for lovforslagene.

Larsen-Ledet (RV):

Lovforslag nr. L 44 tager nogle bemyndigelser væk fra det folkevalgte jordlovsudvalg. Vi har ikke noget imod, at man kalder jordlovsudvalgets administrationskontor jordbrugsdirektoratet, men vi vil modsætte os, at den endelige afgørelse af de forskellige sager, som vedrører lovforslag nr. L 44, overføres til jordbrugsdirektoratet. Det nuværende jordlovsudvalg, som vi kender, er bredt sammensat både geografisk, politisk og organisationsmæssigt. Jordlovsudvalget består af gode og ansvarlige folk, som har været med til at sikre ensartede afgørelser i de forskellige

[Larsen-Ledet]

områder. Selv om man skifter landbrugsministre, holder jordlovsudvalget samme linje i indstillinger og afgørelser. Jordlovsudvalgets folk er nogle, der har træskoene på, og det mener jeg er en god ting.

Vi tager afstand fra den centralisering, der ligger i lovforslag nr. L 44. Vi vil egentlig hellere gå den anden vej, bl. a. ved at give jordbrugskommissionerne større beføjelser med statens jordlovsudvalg som ankeinstans. Vi stiller os tvivlende over for, om folketingets partier i det afbureaukratiserende Herrens år 1982 virkelig kan tænke sig at gå ind for en lovændring som den, der lægges op til her, og som går i modsat retning.

Med hensyn til lovforslag nr. L 45 er vi tilfredse med, at man ophæver jordfordelingskommissionerne og overfører beføjelserne til de lokale jordbrugskommissioner. Vi sætter spørgsmålstegn ved baggrunden for, at boligministeren og industriministeren skal være med til at udpege et medlem. Vi er indforståede med, at der skal ses nærmere på, hvor mange jordbrugskommissionsområder der skal være.

Jeg kan ikke lade være med at komme med en beklagelse over den forskel, vi er ude for i jordbrugskommissionerne og jordfordelingskommissionerne. Det er blevet berørt tidligere her. De folkevalgte fra landbruget får 5-6 kr. i timen, mens den dommer, der beskikkes til samme sagsbehandling, får et sted mellem 1.000 og 2.000 kr., altså nogenlunde i forholdet 1:100. Det ville glæde mig, hvis landbrugsministeren ville være med til at se på de forhold og være med til at skabe mere rimelige arbejdsvilkår for de menige medlemmer af disse kommissioner.

Til lovforslag nr. L 46 har vi ikke mange bemærkninger. Vi er principielt imod, at man fratager jordlovsudvalget beføjelser, som jeg har sagt. De ændringer, der er skitseret i forbindelse med ejerskifteproblemer vedrørende landarbejderboliger, synes jeg nok der er noget positivt og noget rimeligt i.

Lovforslag nr. L 47 er nærmest en konkretisering af navneændringen til »jordbrugsdirektoratet«. Lovforslag nr. L 47 ændrer ikke meget ved den nuværende forretningsgang, som vi i det store og hele er tilfredse med.

Vi vil positivt medvirke til et fornuftigt udvalgsarbejde, men det skal siges klart én gang til, at vi vil modsætte os, at det folkevalgte element kommer ud på det sidespor,

der er foreslået her. Vi har absolut dygtige embedsmænd i landbrugsministeriet og i jordbrugsdirektoratet, men vi kan ikke gå ind for, at de bliver enerådende på disse felter. Vi synes egentlig også, når det skal være, at der er tillagt den til enhver tid siddende landbrugsminister for store beføjelser.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil gerne først sige tak til alle ordførere for den velvillige behandling af disse 4 lovforslag, og jeg vil i særdeleshed takke den socialdemokratiske ordfører for den pæne velkomst.

Jeg skal ikke komme med svar på de mere interessante bemærkninger i begyndelsen af hr. Bjørn Wesths tale. Jeg vil bare bebude, at der kommer nogle flere forslag vedrørende gældssanerung. Om gældssaneringsloven kan jeg bebude, som vi også gjorde i landbrugsudvalget, at der kommer nogle forslag om ændringer, således at vi kan få de ting på plads, som skal på plads, og således at de penge, der nu stilles i udsigt, bliver brugt rigtigt, så der skal nok blive arbejdet.

Grunden til, at vi i første omgang ikke havde det med i lovkatologet, var, at vi på det tidspunkt ikke vidste, hvor mange love der skulle ændres, eller hvordan vi skulle bære os ad. Det er såmænd den enkle forklaring. Jeg håber da, at vi kan få disse lovforslag færdigbehandlet inden jul, for der er nogle, der trænger til de midler, der her stilles i udsigt.

Jeg takker hr. Bjørn Westh for tilsagnet om, at jeg må udsætte spørgsmålet om udpegning af medlemmer, og jeg skal selvfølgelig tilsige, at det skal forstås på den måde, at de nye medlemmer skal udpeges så hurtigt som muligt, og at forlængelsesperioden bliver så kort som muligt.

I den anledning vil jeg komme ind på spørgsmålet om jordbrugskommissionsmedlemmernes valg i de 12 amter, som det er foreslået. Hensigten med disse bestemmelser er, at jordbrugskommissionsmedlemmet skal bo i det amt, han skal administrere. Det er det mest hensigtsmæssige. Men det kan selvfølgelig blive svært, for der skal også tages hensyn til dem, der eventuelt vil fortsætte. Jeg vil håbe, at vi kan få en fornuftig indstilling vedrørende udpegning fra de partier, der skal indstille, så man opnår noget af hensig-

[Landbrugsministeren]

ten, nemlig at de, der har fod på det, kommer til at sidde i de amter, de bor i. Jeg tror, det er en hensigt, vi alle sammen er enige i, men jeg tror også, vi er enige om, at det kan være svært i praksis, i hvert fald i første periode.

Med hensyn til jordfordelingssagerne har vi regnet med, at der skal større midler til. Det er et generelt svar til flere af ordførerne, også til hr. Gade. Meningen med jordfordelingen er jo, at man skal få en bedre arrondering. Det er ikke meningen med jordfordelingen, at det først og fremmest skal skabe større landbrug, men der er flere områder, hvor det er hensigtsmæssigt at lave en bedre arrondering, og der skal altså nogle midler til, før man kan få folk til at bytte jord, således at man kan få den bedste struktur.

Jeg tror ikke, at der er nogen, der mener, at vi er interesserede i kun at lave store landbrug, men jeg kan i hvert fald se, at omkring byerne, hvor man har opkøbt en hel del jord, trænges der efterhånden til at få en jordfordeling i gang. Efterhånden som kommunerne opdager, at de ikke skal bruge så meget jord, vil det være fornuftigt at lave en jordfordeling.

En anden erfaring er, at hvis man skal lave jordfordeling, så bliver der nødt til at være en tredje part inde for måske at yde et økonomisk bidrag for at få den sidste tunge ende med. Det er de praktiske erfaringer, alle er klar over.

Hr. Bjørn Westh havde også en bemærkning om, at mit forslag om, at SiDs repræsentant skal ud, var en gammeldags opfattelse, og at det var lønmodtagerfjendsk. Jeg har nu ikke tænkt i den retning.

Da det i sin tid kom ind, var det en lov om arbejderboliger, og derfor var det rigtigt, at han kom med. Men på nuværende tidspunkt, efter at vi har fået arbejderboligloven af 1975, hvor vi afvikler denne lovgivning, mener jeg ikke, at interessen hos SiD har været særlig stor. I hvert fald er det mit indtryk, at SiD ikke deltager så meget, fordi der ikke er så mange sager. Jeg mener, det er rigtigt, at SiD ikke har sæde dér, ligesom jeg mener, det er rigtigt, at finansministeren ikke har sæde i udvalget.

Så er der nogle principielle spørgsmål, som også hr. Larsen-Ledet var inde på.

Der er nogle, der siger, at man tager indflydelsen fra jordlovsudvalget, bemyndigel-

serne bliver taget fra det, så det bliver amputeret. Det er ikke rigtigt. Jordlovsudvalgets indflydelse og bemyndigelser som rådgivende organ forandres ikke. Med hensyn til en enkelt teknisk sag, jeg tror nok, hr. Larsen-Ledet tænker på Store Vildmose-udvalget, bliver det anderledes. Det oprindelige sigte med jordlovsudvalget, at det skal være et rådgivende organ, der administrerer jordlovene, ændres der ikke noget ved ved denne lovgivning. Det kan vi drøfte nærmere i udvalget, men jeg vil bare sige til hr. Larsen-Ledet, at der ændres ikke noget ved den del af jordlovsudvalgets arbejde.

Det, der måske kan få folk til at misforstå det og tro, at der ændres meget ved jordlovsudvalgets arbejde, er, at en del af de love, vi laver i folketinget, administreres af det, man kalder jordlovsudvalget, men det er jo ikke jordlovsudvalgets medlemmer, der administrerer disse love, det er administrationen. Jeg tror ikke, vi er særlig uenige; det har aldrig været folketingets hensigt, at det skulle være lovgivere, der administrerede love. Det er lige på grænsen af vores forfatning. Det er en sammenblanding af den udøvende og den lovgivende magt, og det kan ikke være rigtigt. Derfor er jordlovsudvalgets funktion ikke administrativ, men rådgivende. Det kender vi også fra historien, hvorfor man nedsatte jordlovsudvalget i 1919.

Vi har altså valgt ikke at pille ved jordlovsudvalgets almindelige opgaver, nemlig jordfordelingssager og udstykningssager, altså det, der har tilknytning til jordlovene. Der får jordlovsudvalget den samme bemyndigelse, som det hidtil har haft.

Ellers vil jeg sige tak for tilsagnet fra fremskridtspartiet og fra hr. Burgdorf, som sammen med hr. Henrik Toft kom ind på, om man havde taget forskud på glæderne ved at kalde det jordbrugsdirektoratet. Ja, det kan man selvfølgelig godt sige. Men som hr. Burgdorf sagde: nu er det jo gjort, nu fejrer vi op og indsætter det i lovtæksten. Det andet er historie, nu er vi i nutiden. Reelt havde det selvfølgelig været bedst, at man havde haft det i lovgivningen, men det er også fornuftigt at tage det i etaper.

Hr. Henrik Toft var inde på, at formanden for jordbrugskommissionerne skal bo i amtet. Det kan, som jeg sagde før, være svært at sikre, men vi håber, at vi kan nå så tæt på idealet som muligt.

[Landbrugsministeren]

Der var et par ordførere, der spurgte mig, hvad jordbrugskommissionernes medlemmer fik i vederlag. Det har jeg undersøgt, og det er nogle formidable midler, man giver det folkevalgte element. De får 6,15 kr. i timen, men forudsat, at de er mere end 8 km fra hjemmet, og forudsat, at de har været ude i 5 timer. Det skyldes nok, at man regner med, at hvis det er inden for 5 timer og inden for 8 km, så kan de spise hjemme. Hvis man har været ude i 5 timer og mere end 8 km væk, så får man 6,15 kr. i timen – for alle timerne vel at mærke. Man får altså en løn af en vis størrelse, men som just ikke dækker ret meget.

Man kan selvfølgelig spinde en vældig ende over det her og sige, at hvis alle administratorer var så beskedne, så havde vi ikke haft nogen budgetproblemer at tage stilling til i folketinget. Men hvis man skal have folkevalgte til at administrere og forvalte, så er det min opfattelse, at man bliver nødt til at give dem en fornuftig betaling, for lige så snart vi laver det om til et embedsmandssystem, så accepterer man en fornuftig betaling. Jeg ved, at min forgænger har haft problemer med at få det accepteret, men det kan ikke afholde mig fra at forsøge at fortsætte med at få det på plads.

Baggrunden er nok, at finansudvalget for nogle år siden tog en efter min mening ikke særlig gennemtænkt beslutning og kaldte det honorar og sagde, at det skulle væk, og at det var organisationsfolk, der varetog organisationernes interesser. Det er forkert. Det er ikke organisationsfolk, der sidder og varetager organisationsinteresser. Det er folk, der er udpeget til at forvalte en lovgivning på landbrugsministeriets ansvar. Derfor er det en anden type, og derfor håber jeg, vi kan få det sat på plads.

Til hr. Gade vedrørende centralisering: jeg kan godt sige, at det ikke er meningen med disse lovforslag at få en øget centralisering. Det er for at få det, kan man sige, moderniseret, altså ajourført med en udvikling, der er sket. Det er kun det, der er hensigten med disse lovforslag. Det er i hvert tilfælde ikke min mening, at der skal være en øget centralisering og en øget bureaukratisering – tværtimod.

Jeg tror, jeg har svaret de fleste. Hvis der er nogle, der er glemt, så må jeg komme tilbage. Jeg siger tak for den velvillige behand-

ling, og jeg skal nok sørge for, at vi får besvaret de spørgsmål, der er blevet stillet, så hurtigt som muligt.

Bjørn Westh (S):

Jeg takker landbrugsministeren for oplysningen om, at der kommer flere lovforslag på landbrugsministeriets område. Vi har ikke set nogen endnu, men jeg forstår, at det var, fordi man ikke vidste, hvad man ville lave, selv om man jo i oppositionstiden havde meget faste meninger på dette område. Når man ikke har fremsat flere lovforslag, skyldes det måske også, at regeringen har sagt, at den ikke vil komme med mere end 100 forslag, og derfor lød lovkatologet på 99. Nu kan vi altså se, at der kommer en stribe bagefter, så man kommer langt over de 100 forslag, men man ville altså gerne have et lille point i pressen for, at man ikke fremsatte så mange lovforslag som tidligere, socialdemokratiske regeringer. Mon det ikke nærmere er det, der er baggrunden for det?

Landbrugsministeren håbede, at vi blev færdige med de andre forslag inden jul. Det kommer sandelig meget an på, hvornår de bliver fremsat.

Jeg mener virkelig, det er forkert at tage lønmodtagerrepræsentationen ud af jordlovsudvalget, når man har repræsentation for De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Dansk Erhvervsgartnerforening. Det er forkert, at man så ikke også vil høre lønmodtagernes synspunkter. Landbrugsministerens holdning er fuldstændig i strid med landbrugets holdning, der meget gerne ønsker en dialog og en udbygget dialog med LO og lønmodtagernes organisationer. Derfor er det forkert, at de skal sparkes ud. For et udvalg, der bl.a. skal være rådgivende for landbrugsministeren i jordpolitiske og landbrugsfaglige spørgsmål, må det spille en rolle, hvad de mennesker, der er beskæftiget inden for erhvervet, tænker og mener om tingene.

Hr. Henrik Toft sagde, at jeg var lidt polemisk. Jeg synes nu ikke, det var polemisk at sige, at vi egentlig havde forventet et gældsafløsningsforslag, da vi de sidste 2 år har hørt, at venstre vil foreslå adskillige milliarder kroner brugt på det. Derfor havde vi forventet at se et sådant forslag som det første fra den nye regering. Det stod jo i venstres

[Bjørn Westh]

brev til landbruget ved sidste valg, men det var altså ikke det forslag, vi først skulle se her.

Og så siger hr. Henrik Toft, at der er kommet mange ting på plads. Det eneste, jeg kan se er kommet på plads, er, at man vil spare på kødkontrollen, landmændene skal til at betale 5-6 kr. mere for hver gris, der slagtes. Man vil spare på smørtilskud, så forbrugerne skal betale noget mere. På trods af at Landbrugsrådets præsident holdt en stor tale i sommer om, at det er vigtigt med muldvarpebekæmpelse, vil man også skære ned på dette område. Så vidt jeg kan se, er det det eneste, der er kommet på plads.

Med hensyn til timebetalingen vil jeg gerne sige, at jeg ikke mener, at der har været problemer med det. Jeg har fået gennemført nogle reguleringer af statens jordlovsudvalgs medlemmers honorarer. Hr. Henrik Toft spurgte, hvad medlemmer af jordbrugskommissionerne fik. Han er selv medlem af én, så vidt jeg ved, så han ved det nok bedre end alle vi andre. De får det honorar, de får, fordi de er udpeget til at varetage deres erhvervs interesser i den kommission, de sidder i. Hvis man ikke ønsker at have denne indstillingsret, så kan det være, at vi skal se på honorarspørgsmålet. I øvrigt mener jeg, at det er den nuværende økonomiminister, hr. Anders Andersen, der har fået fastsat disse regler.

Henrik Toft (V):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til hr. Bjørn Westh. Hvis hr. Bjørn Westh har fulgt med i dagspressen, så vil han vide, at den nuværende landbrugsminister har forhandlet forskellige ting på plads med landbrugets organisationer. Det var det, jeg hentydede til med mine bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Jeg har også set i dagspressen, at landbrugsministeren har talt med landbrugets organisationer. Nu skal tingene jo vedtages her i folketinget. Jeg har også set i dagspressen, at landbrugsministeren glemte at fortælle landbruget om de besparelser, der skulle foretages. Han sendte et brev til dem samme dag, som han havde møde, hvori han fortalte om de gode ting, men ikke om de andre ting.

(Kort bemærkning).

Henrik Toft (V):

Den skal blive meget kort. Se, der er altså noget med, at den tidligere landbrugsminister ikke helt har udnyttet de muligheder, han havde for at bruge af de penge, som folketinget havde bevilget. Det er det, som nu er forhandlet på plads med landbrugsorganisationerne.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Når man siger, at man vil komme med lovforslag for at ændre det, så man kan få midler, tyder det ikke på, at vi ikke har udnyttet de muligheder, der var i den eksisterende lovgivning. Det har vi, og vi har sikret, at der var så rimelige rammer, at de, der opfyldte de betingelser, der blev fastsat i loven, også kunne få hjælp.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg skal ikke forlænge den landbrugspolitiske debat. Jeg vil bare sige, at selvfølgelig vidste vi, hvad vi ville lave inden for landbrugspolitikken, det ved hr. Bjørn Westh udmærket. Men én ting er nogle hensigter, en anden ting er at få det bragt på plads teknisk, lovgivningsmæssigt. Det tager nu engang sin tid. For min skyld, altså hvis det havde været teknisk muligt, kunne lovforslagene godt have været fremsat for 14 dage siden, men teknisk kan det ikke lade sig gøre, for man skal jo give embedsmandsværket rimelig tid, så det juridisk er i orden. Det kan ikke nytte noget at komme med lovforslag her i folketinget, hvorom folketinget siger: det er dårligt håndværk, det vil vi ikke acceptere. Derfor beder jeg om forståelse for det. Især en tidligere minister ved jo i hvert fald, at der kan være lidt problemer desangående.

Til slut skal jeg sige, at det ikke er en helt rigtig opfattelse, hr. Bjørn Westh har, at jeg ikke har meddelt noget om disse fødevarerkontrolforanstaltninger. Det blev meddelt, men det kan jo være, at der var en enkelt, der ikke var til stede, og som har glemt det, det ved jeg ikke, men det er en helt anden sag. Foreløbig tak for velvillig modtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af 3. november meddeler statsrevisoratet, at statsrevisorerne i et den 3. november afholdt møde har valgt Arne Larsen til formand og Henrik Warburg til næstformand.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (4/11 82):

Udtræder: Ivar Hansen (V)

Nyt medl.: Øllgaard (V)

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Nyt medl.: Arne Jensen (S)

Erhvervsudvalget (4/11 82):

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Nyt medl.: Blendstrup (S)

Forsvarsudvalget (4/11 82):

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Nyt medl.: Blendstrup (S)

Udenrigsudvalget (4/11 82):

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Nyt medl.: Blendstrup (S)

Udenrigspolitisk nævn (4/11 82):

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Ny stedf.: Blendstrup (S)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. november 1982 kl. 13.00

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 17.00
